

הַלְבוֹת מַלְוָה וְלוֹוֶה פָּרַק יח

א. הַמַּלְוֶה אֶת חֲבֵרוֹ סֵתָם, הָרִי כָּל נֶכְסָיו אַחֲרָיו וְעֶרְבָאִין לַחֹב זֶה. לְפִיכֶךָ כְּשִׁיבּוֹא לְגִבּוֹת, תּוֹבֵעַ אֶת בַּעַל חֹבוֹ תַּחֲלֶה: אִם מֵצָא עִמּוֹ נֶכְסִים, בֵּין מִטְּלָטְלִין בֵּין קִרְקָעוֹת גּוֹבֶה מֵהֵן בְּרִצּוֹן הַלוֹוֶה; וְאִם לֹא נָתַן הַלוֹוֶה מַדְעָתוֹ, מַגְבִּין אוֹתוֹ בֵּית דִּין.

ב. לֹא הִסְפִּיק לוֹ כָּל הַנִּמְצָא בְּנֶגֶד שְׁטֵר חֹבוֹ הָרִי זֶה גּוֹבֶה מִכָּל הַקִּרְקָעוֹת שֶׁהָיוּ לַלוֹוֶה, אִף עַל פִּי שֶׁהָן עֲתָה מְכוֹרִין לְאַחֲרִים אוֹ נְתוּנִים בְּמִתְנָה: הוֹאִיל וּמִכָּר הַלוֹוֶה אוֹ נָתַן אַחֵר שֶׁנִּשְׁתַּעֲבַד בְּחֹב זֶה, הָרִי זֶה מוֹצִיא מִיַּד הַלְקוּחוֹת אוֹ מִיַּד בַּעֲלֵי הַמִּתְנָה; וְזֶה הוּא הַנִּקְרָא טוֹרֵף.

ג. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בַּקִּרְקָעוֹת שֶׁהָיוּ לוֹ בְּעֵת שְׁלוֹה. אֲבָל נֶכְסִים הַבָּאִין לוֹ לְאַחֵר שְׁלוֹה לֹא נִשְׁתַּעֲבְדוּ לְבַעַל חֹב, וְאִינוּ טוֹרֵף אוֹתָן. וְאִם הִתְנָה עָלָיו שְׁכָּל נֶכְסִים שִׁיקְנָה יִהְיוּ מְשַׁעֲבָדִין לְהַפְרַע מֵהֵן, וְקִנְיָה אַחֵר שְׁלוֹה וּמִכָּר אוֹ נָתַן הָרִי בַּעַל חֹב טוֹרֵף מֵהֵן.

ד. אִין כָּל הַדְּבָרִים אֲמוּרִין, אֲלֵא בַּקִּרְקָע. אֲבָל הַמִּטְּלָטְלִין, אִין עֲלִיהֶן אַחֲרִיוֹת: אֲפֹלוּ מִטְּלָטְלִין שֶׁהָיוּ לוֹ בְּעֵת שְׁלוֹה, שֶׁמִּכָּרָן לְשַׁעֲתוֹ אִין בַּעַל חֹב טוֹרֵף אוֹתָן.

ה. הַקִּנְיָה לְבַעַל חֹבוֹ כָּל הַמִּטְּלָטְלִין עַל גַּב הַקִּרְקָע שִׁישׁ לוֹ, לְהִיוֹתוֹ נִפְרַע מִן הַכָּל הָרִי זֶה טוֹרֵף מֵאוֹתָן הַמִּטְּלָטְלִין: וְהוּא שִׁיכְתָּב לוֹ בְּשְׁטֵר חֹבוֹ, שֶׁהַקִּנְיָתִי לָךְ מִטְּלָטְלִין שִׁישׁ לִי עַל גַּב הַקִּרְקָע שִׁישׁ לִי, שְׁלֹא כְּאַסְמִכְתָּא, וְשְׁלֹא כְּטַפְסֵי הַשְּׁטָרוֹת.

ו. וְכֵן אִם פָּתַב לוֹ שְׁכָּל נֶכְסִים שְׁאֵנִי עֲתִיד לְקַנּוֹת, בֵּין קִרְקָעוֹת בֵּין מִטְּלָטְלִין, הָרִי הֵן מְשַׁעֲבָדִים לָךְ לְהַפְרַע מֵהֵן, וְהַמִּטְּלָטְלִין קְנוּיִין לָךְ עַל גַּב הַקִּרְקָעוֹת לְהַפְרַע מֵהֵן, שְׁלֹא כְּאַסְמִכְתָּא, וְשְׁלֹא כְּטַפְסֵי הַשְּׁטָרוֹת הָרִי זֶה טוֹרֵף, אִף מִן הַמִּטְּלָטְלִין שֶׁקִּנְיָה הַלוֹוֶה לְאַחֵר שְׁלוֹה: שְׁכָּל תְּנָאִי שְׁבַמְמוֹן קָיָם.

ז. עָשָׂה שְׂדֵהוּ הַפּוֹתִיקִי לְבַעַל חֹבוֹ, אוֹ לְאִשָּׁה בְּכַתְּבָתָהּ, וְהוּא שִׁיכְתָּב לָהֶן מִכָּאֵן תְּגַבּוּ, וְשִׁטְפָּה נָהָר הָרִי זֶה גּוֹבֶה מִשְׁאָר נֶכְסִים, וְטוֹרֵף אוֹתָן; וְאִם הִתְנָה עִמּוֹ שְׁלֹא יִהְיֶה לוֹ פְּרַעוֹן אֲלֵא מִזֶּה, אִינוּ גּוֹבֶה מִשְׁאָר נֶכְסִים. וְכֵן אִם לָוֶה מִמֶּנּוּ, וּפְרַשׁ שְׁאִין לוֹ עָלָיו אַחֲרִיוֹת הָרִי זֶה אִינוּ גּוֹבֶה מִן הַמְּשַׁעֲבָדִין לְעוֹלָם.

ח. הָעוֹשֶׂה שְׂדֵהוּ הַפּוֹתִיקִי לְבַעַל חֹבוֹ אוֹ לְאִשָּׁה בְּכַתְּבָתָהּ, וּמִכָּרָה הָרִי זֶה מְכוֹרָה; וְכְשִׁיבּוֹא בַּעַל חֹב לְגִבּוֹת אִם לֹא יִמָּצָא נֶכְסִים בְּנֵי חוּרִין, יִטְרֹף אוֹתָהּ. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשִׁמְכָרָה לְשַׁעֲתָה; אֲבָל מִכָּרָה מִמִּכָּר עוֹלָם, אִינָּה מְכוֹרָה.

ט. עָשָׂה עֲבָדוֹ הַפּוֹתִיקִי וּמִכָּרוֹ הָרִי בַּעַל חֹב גּוֹבֶה מִמֶּנּוּ, מִפְּנֵי שִׁישׁ לוֹ קוֹל. עָשָׂה שׁוֹרוֹ הַפּוֹתִיקִי וּמִכָּרוֹ, אִין בַּעַל חֹב גּוֹבֶה מִמֶּנּוּ; וְכֵן שְׁאָר הַמִּטְּלָטְלִין, מִפְּנֵי שְׁאִין לָהֶן קוֹל.

י. עָבַד שֶׁעָשָׂהוּ רַבּוֹ הַפּוֹתִיקִי, וְשִׁחָרְרוֹ אִף עַל פִּי שְׁכָּתָב לוֹ לֹא יִהְיֶה לָךְ פְּרַעוֹן אֲלֵא מִזֶּה, יֵצֵא לְחֵרוֹת; וְכֵן אִם הִקְדִּישׁוּ: שֶׁהִחֲמֵץ וְהִשְׁחָרְרוֹ וְהִקְדִּישׁ מִפְּקִיעִין מִיַּד הַשְּׁעָבוֹד; וְהָרִי בַּעַל חֹב חוּזֵר וְגּוֹבֶה חֹבוֹ מִן הַלוֹוֶה, וְכוּתֵּב עָלָיו שְׁטֵר בְּחֹבוֹ, וְטוֹרֵף מִזְמָן זֶה הַשְּׁטֵר.

יא. וְלָמָּה הוּא חַיֵּב לְשֵׁלֶם, מִפְּנֵי שֶׁגָּרַם לְאַבֵּד מִמּוֹן חֲבֵרוֹ; וְכָל

הגורם להזיק, מְשַׁלֵּם כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ בְּמִקְוֵמוֹ. וְכוֹפִין אֶת רֵבּוֹ
הַשֵּׁנִי לְשַׁחֲרָרוֹ, מִפְּנֵי תִקּוֹן הָעוֹלָם, שֶׁלֹּא יִמָּצְאוּנוּ בְּשׁוֹק, וַיֹּאמֶר
לוֹ עֲבָדֵי אֶתָּה.

יב. הַמִּקְדִּישׁ נִכְסָיו אֵין בְּעַל חוֹב יָכוֹל לְטָרֵף מִן הַהֶקְדָּשׁ,
שֶׁהַהֶקְדָּשׁ מִפְּקִיעַ הַשְּׁעָבוֹד. וְכִשְׁפוּדִין הַקֶּרֶקַע מִיַּד הַהֶקְדָּשׁ,
אוֹמְדִין כְּמָה אָדָם רוֹצֶה לְתֵן בְּשָׂדֵה זֶה, עַל מְנַת שְׂתִיתֵן לְבַעַל חוֹב
אֶת חוּבוֹ, וְלֹאֲשֶׁה כְּתַבְתָּהּ: לְפִי שֶׁכְּשֶׁתִּפְדֶּה, וְתֵצֵא לְחֵלִין בְּיַד
הַלּוֹקָח יָבוֹא בְּעַל חוֹב, וַיִּטָּרֵף אוֹתָהּ, אוֹ הָאֲשֶׁה בְּכַתְּבָתָהּ, כְּמוֹ
שֶׁבִּאֲרָנוּ בְּעֶרְכִּין.

יג. בְּעַל חוֹב שֶׁבִּא לְטָרֵף אִם יֵשׁ מַעוֹת לַלּוֹקָח, יָכוֹל לְסַלֵּקוֹ
וְלְתֵן לוֹ דָּמֵי מָה שֶׁהוּא טוֹרֵף; וְחוֹזֵר הַלּוֹקָח, וְתוֹבֵעַ לְמוֹכֵר.
וְאִם עָשָׂה אוֹתָהּ הַפּוֹתִיקִי, אֵינוֹ יָכוֹל לְסַלֵּקוֹ בְּדָמִים.

יד. רְאוּבֵן שֶׁהָיָה חַיִּב לְשִׁמְעוֹן מֵאֲתִים, וְהָיוּ לוֹ שְׁתֵּי שָׂדוֹת,
וּמֹכֵר אֶחָת מֵהֶן לְלוֹי בְּמִנְהָ, וְחוֹזֵר וּמֹכֵר לוֹ הַשְּׁנִיָּה בְּמִנְהָ, וּבֹא
שִׁמְעוֹן וְטָרֵף הָאֶחָת בְּמִנְהָ, וְחוֹזֵר לְטָרֵף הַשְּׁנִיָּה בְּמִנְהָ הַנִּשְׁאָר
לוֹ, וְהֵבִיא לוֹי מֵאֲתִים וַאֲמַר לוֹ, אִם תִּרְצֶה לְהִיּוֹת הַשָּׂדֵה שֶׁטָּרַפְתָּ
שׁוּמָה לָךְ בְּכָל הַמָּאֲתִים שֵׁישׁ לָךְ, הֲרִי מוֹטָב, וְאִם לֹא, הֵא לָךְ
מֵאֲתִים שֶׁלְּחוּבְךָ וְהִסְתַּלַּק הַדִּין עִם לוֹי. רָצָה שִׁמְעוֹן, וַעֲמַד בָּהּ
אֵף עַל פִּי שֶׁקִּבְּלָהּ בְּמֵאֲתִים, אֵין לוֹי חוֹזֵר וְתוֹבֵעַ רְאוּבֵן אֲלֹא
בְּמִנְהָ אֶחָת.

טו. מֵת רְאוּבֵן, וְהִנִּיחַ שָׂדֵה אֶחָת שׁוּוּה מֵאָה, וּבֹא שִׁמְעוֹן
וְטָרַפָּהּ, וְנִתְּנָה לוֹ הִיתּוּמִים מֵאָה מִן הַמִּטְלָטְלִין שֶׁהִנִּיחַ אָבִיהֶן
וְסִלְקוּהוּ הֲרִי זֶה חוֹזֵר, וְטוֹרֵף אוֹתָהּ בְּשָׂאֵר חוּבוֹ: שֶׁהַמֵּאָה
שֶׁנִּתְּנָה לוֹ מִצָּוָה עָשׂוּ, שֶׁמִּצָּוָה עַל הִיתּוּמִים לְפָרַע חוֹב אָבִיהֶן.
וְאִם אָמְרוּ לוֹ אֵלּוּ הַמֵּאָה דָּמֵי הַשָּׂדֵה שֶׁטָּרַפְתָּ, אֵינוֹ יָכוֹל לְחוֹזֵר
וְלְטָרֵף אוֹתָהּ פַּעַם אַחֲרַת בְּשָׂאֵר חוּבוֹ.